

Η συνεχής μείωση των αμοιβών

Για το 1990, σύμφωνα και με τις εκτιμήσεις της Ε.Ο.Κ. στο τεύχος 46 (Δεκέμβρης 1990) του EUROPEAN ECONOMY, οι πραγματικές αμοιβές των εργαζομένων ήταν κατά πολύ μειωμένες, λόγω μεγάλης αύξησης του πληθωρισμού και ταυτόχρονης εφαρμογής προγράμματος παγώματος των αμοιβών.

Συγκεκριμένα, οι πραγματικές αμοιβές κατά απασχολούμενο, θα ήταν μειωμένες κατά -2,4% σε σύγκριση με το 1989, ενώ στις υπόλοιπες χώρες της Κοινότητας παρουσιάζουν μία αύξηση της τάξης του 1,6% σε σχέση με το 1989.

Την προηγούμενη τετραετία οι αμοιβές των μισθωτών είχαν ακολουθήσει την εξής πορεία:

Μετά την άρση των περιορισμών που προβλέπονταν στις Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου για την εισοδηματική πολιτική της διετίας 1986-87, οι μισθωτοί επεδίωξαν την αποκατάσταση της αγοραστικής δύναμης των αποδοχών, η οποία, όπως φαίνεται από τον πίνακα 1, είχε μειωθεί σε όλες τις κατηγορίες των εργαζομένων στη διετία του σταθεροποιητικού προγράμματος.

Κατά τη διετία 1988-89, παρατηρούμε αύξηση των πραγματικών αποδοχών των εργαζομένων, που όμως δεν καλύπτει σε καμία περίπτωση τις προηγούμενες απώλειες.

Από τα στοιχεία για την εξέλιξη των πραγματικών αμοιβών της εργασίας, που παραθέτουμε στον πίνακα 1, προκύπτει ότι, σύμφωνα με εκτιμήσεις της Τράπεζας της Ελλάδος οι μεταβολές των αμοιβών στις επιμέρους κατηγορίες μισθωτών ήταν οι ακόλουθες:

Στη Μεταποίηση, οι ωριαίες αποδοχές των εργατών αυξήθηκαν κατά 5,8% το 1989 σε σχέση με 4,3% το 1988, ενώ οι εβδομαδιαίες αποδοχές αυξήθηκαν κατά 3,8% (1988:9,3%). Οι μηνιαίες αποδοχές των υπαλλήλων αυξήθηκαν κατά 11,8% το 1988 και 2,1% το 1989.

Στις Τράπεζες οι αποδοχές των υπαλλήλων αυξήθηκαν κατά 3,1% το 1988, καθώς επίσης το ίδιο και το 1989.

Στο Λιανικό Εμπόριο οι μηνιαίες αποδοχές των υπαλλήλων αυξήθηκαν το 1988 κατά 4% και το 1989 κατά 5,5%.

Τέλος στα Ορυχεία-Μεταλλεία-Λατομεία οι εβδομαδιαίες αποδοχές των εργατοτεχνιτών το 1989 αυξήθηκαν κατά 0,6% και οι μηνιαίες αποδοχές υπαλλήλων μειώθηκαν κατά -4,2%, ενώ το 1988 οι εβδομαδιαίες αποδοχές των εργατοτεχνιτών είχαν αυξηθεί κατά 6,1% και οι μηνιαίες αποδοχές των υπαλλήλων κατά 4,9%.

Και ενώ οι αυξήσεις της διετίας 1988-1989 δεν κάλυψαν τις απώλειες της προηγούμενης διετίας, είναι διαπιστωμένο ότι σημειώθηκε νέα πτώση το 1990, την οποία αναμένεται (σύμφωνα με το τριετές "σταθεροποιητικό πρόγραμμα" 1991-1993) να ακολουθήσει μια μακροπρόθεσμη πλέον πολιτική λιτότητας.

Ο Πίνακας 1 δείχνει επίσης ότι κατά την περίοδο 1985-1989, η παραγωγικότητα ανά ώρα εργασίας στη μεταποίηση μειωνόταν συνεχώς ανεξάρτητα από την εξέλιξη των αποδοχών και της οικονομικής συγκυρίας.

Μεγαλώνει η απόσταση των αμοιβών της εργασίας με την ΕΟΚ.

Αν κάνουμε μία σύγκριση των μισθολογικών αυξήσεων που έχουν επιτευχθεί κατά τη δεκαετία του 1980 στην Ελλάδα σε σχέση με τις αντίστοιχες αυξήσεις στις χώρες της ΕΟΚ, διαπιστώνουμε ότι οι αμοιβές στην Ελλάδα βρίσκονται ακόμα σε πολύ χαμηλά επίπεδα.

Στον Πίνακα 2 παρατηρούμε ότι για την περίοδο 1979-89 η αύξηση του πραγματικού μέσου μισθού στην Ελλάδα υπολογίζεται ότι έφτασε το 9,5%. Ο μέσος όρος της ΕΟΚ ήταν 13,5%, ενώ ο μέσος πραγματικός μισθός στην Ιταλία αυξήθηκε κατά 21,7%, στη Γαλλία κατά 10,9% και στην Ισπανία κατά 6%, ένα ποσοστό μικρότερο από το αντίστοιχο ελληνικό.

Συμπερασματικά μπορούμε να πούμε ότι από την άποψη των μισθών δεν υπάρχουν στην ΕΟΚ δύο ταχύτητες, αλλά τρεις. Και η Ελλάδα ανήκει στην τρίτη ταχύτητα. Αυτό φαίνεται γιατί επιδεινώνεται συνεχώς η θέση του έλληνα βιομηχανικού εργάτη, σε σχέση με όλες σχεδόν τις ευρωπαϊκές χώρες.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.
ΑΜΟΙΒΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑ: 1986 - 1989
(Ποσοστά % ετήσιας μεταβολής)

	1986	1987	1988	1989
ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ				
- Ωριαίες αποδοχές εργατών (πραγμ.)	-8,4	-5,8	4,3	5,8
- Εβδομ. αποδοχές εργατών »	-8,5	-5,7	9,3	3,8
- Μηνιαίες αποδοχές υπαλλήλων »	-11,7	-7,0	11,8	2,1
- Παραγωγή ανά άτομο	-0,7	-0,7	4,0	-2,1
- Παραγωγή ανά ώρα εργασίας	0,5	-0,8	-0,8	-0,1
ΤΡΑΠΕΖΕΣ				
- Μηνιαίες αποδοχές υπαλλήλων (πραγμ.)	-11,4	-5,2	3,1	3,1
ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ				
- Μηνιαίες αποδοχές υπαλλήλων (πραγμ.)	-10,1	-6,4	6,2	4,9
ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ				
- Μηνιαίες αποδοχές υπαλλήλων (πραγμ.)	-9,7	-6,3	4,0	5,5
ΟΡΥΧΕΙΑ - ΜΕΤΑΛΛΕΙΑ - ΛΑΤΟΜΕΙΑ				
- Εβδομ. αποδοχές εργαζομένων (πραγμ.)	-8,9	-3,9	6,1	0,6
- Μηνιαίες αποδοχές υπαλλήλων (πραγμ.)	-8,9	-4,6	4,9	-4,2

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.

